

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Vår dato:
19.11.2003

Vår ref.:

Deres dato:

Deres ref.:

Arkivreferanse:

Høring - NOU 2003:14 Bedre kommunal og regional planlegging etter plan- og bygningsloven

Glommens og Laagens Brukseierforening (GLB) viser til NOU 2003:14 som er ute til høring. GLB er medlem av Energibedriftenes Landsforening (EBL) som er høringsinnstans for energibransjen og vi støtter EBLs synspunkter gitt i brev datert 24.11.03

GLB viser også til sin uttalelse til planlovutvalgets første delutredning, brev datert 2.7.01.

GLB er en "paraply organisasjon" for kraftverkseierne i Glomma og Lågenvassdraget og har konsesjonene for regulering av i alt 26 anlegg. Dette innebærer at vi har ansvar for at dammer og anlegg oppfyller myndighetenes krav til sikkerhet. I tillegg drifter vi magasinene og sikrer en optimal ressursutnyttelse samtidig som nødvendig flomdemping og miljøhensyn skal ivaretas. Både ved rehabilitering av dammer og ved utforming av nye meldinger og søknader om nye konsesjoner har vi fått erfaring med hvordan prosessene både etter plan- og bygningsloven og vassdragslovgivningen fungerer.

Generelt

NOU 2003:14 er en svært omfattende og ordrik utredning som bærer preg av mye planteori, men hvor de praktiske konsekvenser av en del av de foreslåtte tiltak er mer usikre. Vi synes ikke det kommer klart fram at man oppnår de fordeler som er lagt til grunn for reformene. Utredningen bærer i alt for stor grad preg av "Ole Brum" tankegang med ønske om at alle gode hensikter skal ivaretas både bærekraftig utvikling, miljø, deltagelse i planprosessen, sikre samordning, være målrettet og ikke mer omfattende enn nødvendig, løse oppgavene på hensiktsmessig nivå og være forpliktende og forutsigbar. Vi tror ikke en slik målsetting er mulig eller ønskelig i alle typer saker. Vi savner en god analyse av hva som ikke fungerer etter dagens lovverk.

GLB mener hovedhensikten med endringer i dagens plan- og bygningslov eller en ny lov må være å gjøre planprosessen enklere, mer effektiv og forutsigbar. Den skal være på et forsvarlig nivå, men man må huske på at planprosessen bare er et styringsverktøy for å sikre en god og demokratisk prosess og at nødvendig hensyn tas til miljø og sikkerhet. Det er gjennomføringen av planene som må være målet og som skaper ny utvikling. Utredningen bærer for mye preg av at målet er selve planprosessen. Flertallet i planlovutvalget foreslår at planmyndigheten både skal ha ansvar for planleggingen, være KU myndighet og gi tillatelse. Planmyndigheten har i dag begrenset faglig kompetanse om vassdrag

og energispørsmål. GLB ser det som helt urealistisk og samfunnsøkonomisk uforsvarlig at kommunene skal bygge opp nødvendig kompetanse på vassdrags- og energiforvaltning på et nivå som trengs for å ivareta de mange interesser og brukerhensyn knyttet til dette feltet. Vi gjør også oppmerksom på at kommuner og fylkeskommuner sammen med staten eier det aller meste av norsk kraftforsyning. Det er således faktisk feil når planlovutvalget argumenterer med behov for nasjonal styring og koordinering ut fra at "energiselskapene nå i betydelig grad er eid av private, og at utbyggingen av energianlegg nå skjer på markedsmessige vilkår og forutsetninger. Det er på denne bakgrunn behov for videre vurdering og bredere samordning enn tidligere." Vi vil minne om at det var et stort flertall i Stortinget som innførte energiloven i 1990. Det er jo også slik i dag at det er en betydelig nasjonal styring og koordinering ved utbygging av energianlegg, selv om det skjer etter sektorlovgivning. KU- prosessen i energisaker følger i dag plan- og bygningslovens bestemmelser.

Etter planlovutvalgets flertallsforslag ser vi for oss en dobbeltbehandling etter flere lovverk noe som ikke vil føre til en forenkling, men til ekstraarbeid og ikke minst uklare myndighetsforhold.

Etter GLBs syn har planlovutvalget i liten grad vurdert hvorledes avgjørelsesmyndighet i forhold til erstatninger og de vilkår som skal settes i forhold til de ulike tiltak skal være. De forutsetter at det skal settes vilkår gjennom plan slik som gjennom dagens ordninger med konsesjonsvilkår. Vi minner om at i vannkraftsaker er det ofte mange interesser involvert, også økonomiske. Kommunene er ofte selv både eier, forvalter og bruker av anlegg og tiltak knyttet til det. Det er ikke diskutert hvordan kommunens dobbeltrolle skal løses.

Vi stiller oss også kritiske til at det legges opp til en utstrakt bruk av forskrifter. Særlig når lovteksten bærer sterkt preg av ønsker og forventninger kan dette by på tolkningsdiskusjoner.

Generelt støtter vi Tovens dissenser.

Kommentarer til enkelte paragrafer.

§ 1-4. Vi støtter Tovens syn om at paragrafen bør utgå. Selv om en del av prinsippene nedfelt i de enkelte punkt er fornuftige er de etter vår mening selvfølgeligheter. Prinsippet om at oppgavene skal løses på det lavest hensiktsmessige nivå og om gjensidig informasjon mellom forvaltningsnivå som grunnlag for planlegging og vedtak kan generelt være riktig for enkelte typer saker. For forvaltning av f.eks. vassdrag vil i de aller fleste saker kommunenivået være for lavt. Kommunene har ikke, og vi tror det er helt urealistisk og lite samfunnsøkonomisk fornuftig at kommunene må bygge opp, omfattende kompetanse på dette feltet. Vassdrag renner i mange tilfeller, særlig på Østlandet, gjennom mange kommuner og tiltak i vassdraget vil i større eller mindre grad berøre flere kommuner sågar flere fylker. Vassdragsforvaltning krever omfattende fagekspertise bl.a. innen hydrologi, is, flomforhold, miljø og teknikk.

Vi minner også om at fylkeskommuner og kommuner er betydelige eiere av norske kraftverk og derfor i mange tilfelle er part i saken. Er kommunene ikke eiere har de likevel betydelige økonomiske interesser som mottagere av bl.a. konsesjonsavgifter, konsesjonskraft og eventuelt næringsfond. Vassdragsforvaltningen må også være konsistent både i tid og rom. Ved å legge mye av planleggingen til kommunenivå som vi tror blir realiteten, vil det kunne oppstå store ulikheter avhengig av kommunenes syn og politiske sammensetning. Mange oppgaver må løses ut fra et nasjonalt perspektiv, noe vi ikke kan forvente at kommunene har kompetanse til eller vil legge særlig vekt på.

§1-11 Vi støtter her mindretallets syn. Med erfaring fra Samlet Plan og de skisser til utbyggingsplaner som der foreligger vil vi hevde at man må ha et system som er fleksibelt. Ny teknologi og konkret planlegging utvikler andre løsninger som både kraftverksmessig, men ikke minst miljømessig er bedre

enn skisseplaner. Vi finner det lite formålstjenlig at ny planlegging for eksempel av kraftprosjekter skal være bundet av vedtatte plan etter ny lovgivning.. Det må i tilfelle være på et helt overordnet nivå. At vedtatte planer skal legges til grunn vil binde konsesjonsmyndigheten og kan føre til at det blir umulig å gjennomføre optimale løsninger hvor flere brukerinteresser kan ivaretas.

§ 1-14 For vann og energiforvaltning er det behov for en slik bestemmelse som her er foreslått. Hvordan den skal kunne etterleves er imidlertid vanskelig å skjønne og vil i tilfelle kreve store ressurser da man må følge godt med i planleggingen til kommuner og statlige etater. For Glommavassdraget vil dette si at vi må følge med i planleggingen til ca 55 kommuner og 5-6 fylkeskommune noe man selvfølgelig ikke har ressurser til å gjøre.

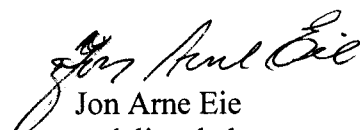
§§ 9-9 pkt 4 legger det opp til en overlapping med vassdragslovgivningen, men noen løsning foreslås ikke. Vi mener en løsning på dette er som foreslått i Tovens tilføyelse til § 1-2 slik denne er formulert på side 244. Vi slutter oss ellers til Tovens forslag til endring av pkt 4.

§20-2 Utvalget har i svært liten grad drøftet hvilke endringer som må til i vassdragslovgivningen dersom deres forslag til ny planlov gjennomføres. De indirekte følgene vil kunne bli betydelige. Vi slutter oss til Tovens merknader til flertallsforslaget for vassdragsreguleringsloven og vannressursloven.

Med vennlig hilsen

GLOMMENS OG LAAGENS BRUKSEIERFORENING

Pål Mellquist
Adm.direktør

Jon Arne Eie
avdelingsleder ressurs